

ΣΤΕ 577/2016 [Διαταγή κατεδάφισης κτίσματος σε έκταση αμφισβητούμενου δασικού χαρακτήρα]

Περίληψη

-Ενόψει της ακύρωσης της πράξης αναδάσωσης της έκτασης, αλλά και των στοιχείων που αναφέρονται στην απόφαση αυτή και είναι γνωστά στο Δικαστήριο, ειδικότερα δε του εγγράφου του Δασάρχη Πεντέλης προς το Δικαστήριο, στο οποίο αναφέρεται ότι η έκταση απεικονίζεται εσφαλμένα στο απόσπασμα πινακίδας της Γ.Υ.Σ., το οποίο συνοδεύει το τοπογραφικό διάγραμμα, που συνετάγη μετά την αρχική αυτοψία, κλονίζεται η αιτιολογία της εκκαλούμενης απόφασης, η οποία βασίστηκε προεχόντως στα στοιχεία αυτά.

-Η έφεση πρέπει να γίνει δεκτή, η εκκαλούμενη απόφαση να εξαφανισθεί, στη συνέχεια δε να εκδικασθεί και να γίνει δεκτή η αίτηση ακυρώσεως για τον βασίμως προβαλλόμενο λόγο της πλημμελούς αιτιολογίας της απόφασης κατεδάφισης ως προς το δασικό χαρακτήρα της έκτασης στην οποία έχει ανεγερθεί το αυθαίρετο κτίσμα.

Πρόεδρος: *Αγγ. Θεοφιλοπούλου*

Εισηγητής: *Μ. Τριπολιτσιώτη*

Δικηγόροι: *Νικ. Ζαρκαδούλας, Κων. Χριστοπούλου*

Βασικές Σκέψεις

1. Επειδή, με την κρινόμενη έφεση, για την άσκηση της οποίας καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (11341034, 11341035, 2514099, 2527999, 2528000, 2573500, 2819039/2007 γραμμάτια παραβόλου), ζητείται η εξαφάνιση της 5052/2006 απόφασης της Προέδρου του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, με την οποία απορρίφθηκε προσφυγή (αίτηση ακυρώσεως) των εκκαλουσών κατά της 4550/2000/31.10.2001 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής. Με την τελευταία αυτή απόφαση διατάχθηκε, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 71 του ν. 998/1979 και 114 του ν. 1892/1990, η κατεδάφιση αυθαίρετου κτίσματος και η απομάκρυνση περιμάνδρωσης με τσιμεντένιο τοίχο που είχε ανεγείρει χωρίς άδεια ο δικαιούχος των εκκαλουσών σε δασική έκταση, στη θέση «Αγία Κυριακή- Μπουκουρίμα», στην περιφέρεια του Δήμου Σπάτων ν. Αττικής.
2. Επειδή, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 71 του Ν. 998/1979 (Α΄ 289), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 46 του Ν. 2145/1993 (Α΄ 88), «1. Εργολάβοι, υπεργολάβοι, κατασκευαστές, οι εντολείς τους και κάθε τρίτος

- που επιχειρεί, άνευ δικαιώματος ... την ανέγερση οποιουδήποτε κτίσματος ή κατασκευάσματος ... ή πραγματοποιεί οποιασδήποτε φύσεως εγκατάσταση εντός δάσους ή δασικής εκτάσεως, δημόσιας ή ιδιωτικής, τιμωρούνται με φυλάκιση ... και με χρηματική ποινή...», ενώ, κατά την παρ. 2 του αυτού άρθρου 71 του Ν. 998/1979, «2. ... Η δασική αρχή διατάσσει και, εν αρνήσει του υποχρέου, εκτελεί άνευ ετέρας διατυπώσεως την κατεδάφισιν των κτισμάτων». Εξάλλου, κατά την παρ. 1 του άρθρου 114 του Ν. 1892/1990 (Α' 101) «1. Απαγορεύεται η ανέγερση οικοδομών, κτισμάτων και πάσης φύσεως εγκαταστάσεων εντός δημοσίων ή ιδιωτικών δασών ή δασικών ή αναδασωτέων εκτάσεων, που καταστράφηκαν ή καταστρέφονται από πυρκαϊά...», ενώ, κατά την παρ. 2 του αυτού άρθρου, όπως η διάταξη αυτή έχει ήδη τροποποιηθεί με το άρθρο 9 παρ. 5 του Ν. 2880/2001 (Α' 9), «ανεγερθείσες ή ανεγειρόμενες οικοδομές, κτίσματα και πάσης φύσεως εγκαταστάσεις στις ανωτέρω εκτάσεις κατεδαφίζονται υποχρεωτικά κατόπιν αποφάσεως του οικείου Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας με τεχνική υποστήριξη που διατίθεται και από τεχνική υπηρεσία νομαρχιακής αυτοδιοίκησης και με την συνδρομή της αρμόδιας δασικής υπηρεσίας». Τέλος, κατά την παρ. 3 του ίδιου άρθρου, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 45 του Ν. 2145/1993, «Η απόφαση περί κατεδαφίσεως εκδίδεται μετά από κλήτευση προ δύο (2) τουλάχιστον εργασίμων ημερών, του φερομένου ως κυρίου ή νομέα ή κατόχου ή του εργολάβου της οικοδομής, του κτίσματος ή της εγκαταστάσεως. Η κλήτευση αυτή ενεργείται κατά τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Δικονομίας. Αν τα παραπάνω πρόσωπα είναι άγνωστα ή άγνωστης διαμονής, η κλήση τοιχοκολλάται στην είσοδο του κτίσματος. Κατά της αποφάσεως του νομάρχη περί κατεδαφίσεως επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον του προέδρου του διοικητικού πρωτοδικείου της τοποθεσίας του ακινήτου, εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίησή της στον προσφεύγοντα ή από την τοιχοκόλλησή της στο κτίσμα...», ενώ, κατά την παρ. 6 του αυτού άρθρου, «οι προηγούμενες παράγραφοι 2 έως και 5 εφαρμόζονται αναλόγως και για περιπτώσεις κατεδάφισης κτιρίων ή εγκαταστάσεων, που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 71 του Ν. 998/1979». Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, προϋπόθεση για τη νομιμότητα διαταγής κατεδάφισης αυθαίρετου κτίσματος είναι, μεταξύ άλλων, η διαπίστωση της ανέγερσής του εντός δάσους ή δασικής ή αναδασωτέας έκτασης. Η σχετική κρίση της Διοίκησης πρέπει, εν όψει των συνεπειών της, να είναι πλήρως αιτιολογημένη, η αιτιολογία δε αυτή μπορεί να προκύπτει και από τα στοιχεία του φακέλου (ΣτΕ 4613/2011, 2481, 137/2009, 4016, 772/2008, 2274/2004 κ.ά.).
3. Επειδή, όπως προκύπτει, εν προκειμένω, από την εκκαλούμενη απόφαση και το φάκελο της υπόθεσης, στις 26.10.1994 διενεργήθηκε από δασικό υπάλληλο αυτοψία σε ακίνητο εμβαδού 0,252 στρεμμάτων, ευρισκόμενο στη θέση «Αγία Κυριακή» της περιφέρειας του Δήμου Σπάτων Νομού Αττικής, κατά την οποία διαπιστώθηκε ότι κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ Σεπτεμβρίου 1994 και

Ιουνίου 1995 ο δικαιούχος των εκκαλουσών Φώτιος Δουσιμανόπουλος, είχε εκχερσώσει την έκταση αυτή και είχε καταστρέψει την φυόμενη εκεί δασική βλάστηση, είχε εκσκάψει θεμέλια με μηχανήμα, είχε ανεγείρει μόνιμο αυθαίρετο διώροφο κτίσμα διαστάσεων 13 X 8 μ. και είχε περιμαντρώσει την έκταση μετσιμεντένιο τοίχο ύψους 1,30 μ. και μήκους 65 μ. τοποθετώντας σιδερένια κάγκελα σε μήκος 12 μ. Σύμφωνα με την οικεία από 18.6.1998 έκθεση αυτοψίας, η έκταση, η οποία έχει γαιώδες έδαφος, μέση κλίση 10% και βόρειο προσανατολισμό, καλυπτόταν πριν την εκχέρωσή της από δασική βλάστηση σχίνων, πρίνων και πεύκων, συνορεύει δε ανατολικά και βόρεια με ιδιωτικό δάσος, νότια με ιδιωτική δασική έκταση και δυτικά με αγροτικό δρόμο. Περαιτέρω, κατά την ίδια έκθεση, η παραπάνω έκταση έχει κτηματογραφηθεί στον κτηματικό χάρτη 115999 της Κτηματικής μονάδας Σπάτων, ο οποίος αναρτήθηκε στις 25.10.1982 και αποτελεί Κ.Α. με πράσινο χρώμα, επειδή, όπως προκύπτει και από Α/Φ, ήταν δάσος μέχρι την εκχέρωσή της. Εξάλλου, η εν λόγω έκταση κηρύχθηκε αναδασωτέα με την 5200/1999/12.1.2000 απόφαση του Γενικού Γραμματέα περιφέρειας Αττικής (Δ' 47), στη συνέχεια δε, με την 4550/2000/31.10.2001 απόφαση του ίδιου οργάνου, διατάχθηκε η κατεδάφιση του αυθαίρετου κτίσματος. Κατά της πράξης κατεδάφισης ασκήθηκε αίτηση ακυρώσεως από τον ανωτέρω Φώτιο Δουσιμανόπουλο, τη δίκη επί της οποίας συνέχισαν οι ήδη εκκαλούσες ως κληρονόμοι του. Με την εκκαλούμενη απόφαση η αίτηση ακυρώσεως απορρίφθηκε διότι κρίθηκε, μεταξύ άλλων, ότι ο δασικός χαρακτήρας της επίδικης έκτασης αιτιολογείται επαρκώς με βάση την προαναφερόμενη έκθεση αυτοψίας, η οποία συνοδεύεται από τοπογραφικό διάγραμμα και απόσπασμα πινακίδας Γ.Υ.Σ. με αριθμό 6447/8, τον κτηματικό χάρτη και την 5200/1999/12.1.2000 πράξη, με την οποία η έκταση αυτή κηρύσσεται αναδασωτέα, καθώς και ότι η άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως κατά της πράξης αναδάσωσης, επί της οποίας δεν έχει εκδοθεί απόφαση, δεν ασκεί επιρροή στη νομιμότητα της απόφασης κατεδάφισης. Με την 247/2007 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, η οποία δημοσιεύθηκε μετά την έκδοση της εκκαλούμενης απόφασης, η παραπάνω 5200/1999/12.1.2000 πράξη αναδάσωσης της επίδικης έκτασης ακυρώθηκε. Κατά τα διαλαμβανόμενα στην απόφαση, το Δικαστήριο έλαβε υπόψη του τα ακόλουθα στοιχεία: α. νέα έρευνα από τη Διοίκηση, κατά την οποία προέκυψε ότι το επίμαχο ακίνητο, το οποίο εμφανίζεται με νοτιοδυτικό προσανατολισμό και όχι βόρειο, όπως στην αρχική από 18.6.1998 έκθεση αυτοψίας, έφερε και φέρει μη δασικό χαρακτήρα, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 6 περ. α' του Ν. 998/1979, β. την 2259/10.3.2006 πράξη του Δασάρχη Πεντέλης, με την οποία η έκταση χαρακτηρίστηκε κατά τη διαδικασία του άρθρου 14 του Ν. 998/1979 ως γεωργικώς καλλιεργούμενη έκταση, ενόψει των διαπιστώσεων της εν λόγω πρόσφατης νέας έρευνας, γ. την 2935/28.3.2006 πράξη του Δασάρχη Πεντέλης, με την οποία ανακλήθηκε η προαναφερόμενη πράξη χαρακτηρισμού, με βάση τη νομολογία του

Δικαστηρίου ότι εκτάσεις κηρυχθείσες ως αναδασωτέες δεν υπόκεινται σε χαρακτηρισμό με τη διαδικασία του άρθρου 14 του Ν. 998/1979 και δ. το 1692/10.3.2006 έγγραφο του Δασάρχη Πεντέλης προς το Δικαστήριο, στο οποίο αναφέρεται ότι η έκταση απεικονίζεται εσφαλμένα στο οικείο με αριθμό 6447/8 απόσπασμα πινακίδας της Γ.Υ.Σ. το οποίο συνοδεύει το τοπογραφικό διάγραμμα που συνετάγη μετά την αρχική από 26.10.1994 αυτοψία, ενόψει της οποίας εκδόθηκε η 5200/1999/12.1.2000 πράξη αναδάσωσης, ενώ σε όλα τα τοπογραφικά διαγράμματα, τα οποία συνοδεύουν την προαναφερόμενη ανακληθείσα 2259/10.3.2006 πράξη χαρακτηρισμού, την πράξη αναδάσωσης, αλλά και την από 18.6.1998 έκθεση αυτοψίας, εμφανίζονται δύο διαφορετικά ακίνητα σε δύο διαφορετικές θέσεις, η μία από τις οποίες φέρει τη χειρόγραφη ένδειξη «ορθή θέση». Με βάση τα παραπάνω στοιχεία, το Δικαστήριο έκρινε ότι καταλείπονται σοβαρές αμφιβολίες ως προς την ταυτότητα της έκτασης, αν, δηλαδή, η έκταση αυτή, η οποία κηρύχθηκε αναδασωτέα με την 5200/1999/12.1.2000 πράξη και επί της οποίας προέβαλαν ιδιοκτησιακά δικαιώματα αρχικώς ο Φώτιος Δουσμανόπουλος και, στη συνέχεια, οι ήδη εκκαλούσες συμπίπτει με εκείνη, για την οποία η Διοίκηση κρίνει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις αναδάσωσης, λαμβανομένου, μάλιστα, υπόψη ότι η Διοίκηση φαίνεται να έχει αναθεωρήσει κατ' επανάληψη την εκτίμησή της ως προς τη φύση της βλάστησης, από την οποία καλύπτεται η έκταση.

4. Επειδή, με την έφεση προβάλλεται ότι η εκκαλούμενη απόφαση αιτιολογείται πλημμελώς ως προς τα δασικό χαρακτήρα της έκτασης στην οποία έχει ανεγερθεί το αυθαίρετο κτίσμα, δεδομένου ότι, όπως είχε πρωτοδίκως προβληθεί, η έκταση είχε ανέκαθεν γεωργικό χαρακτήρα. Περαιτέρω, με το υπόμνημα, το οποίο κατατέθηκε μέσα στην προθεσμία που χορηγήθηκε από την Πρόεδρο μετά τη συζήτηση της υπόθεσης, οι εκκαλούσες επικαλούνται τα κριθέντα με την 247/2007 απόφαση του Δικαστηρίου. Ενόψει της ακύρωσης της 5200/1999/12.1.2000 πράξης αναδάσωσης της έκτασης με την παραπάνω απόφαση, αλλά και των στοιχείων που αναφέρονται στην απόφαση αυτή και είναι γνωστά στο Δικαστήριο, ειδικότερα δε του 1692/10.3.2006 εγγράφου του Δασάρχη Πεντέλης προς το Δικαστήριο, στο οποίο αναφέρεται ότι η έκταση απεικονίζεται εσφαλμένα στο με αριθμό 6447/8 απόσπασμα πινακίδας της Γ.Υ.Σ. το οποίο συνοδεύει το τοπογραφικό διάγραμμα που συνετάγη μετά την αρχική από 26.10.1994 αυτοψία, κλονίζεται η αιτιολογία της εκκαλούμενης απόφασης, η οποία βασίσθηκε προεχόντως στα στοιχεία αυτά, κατά τα βασίμως προβαλλόμενα με την έφεση. Κατόπιν τούτου, η έφεση πρέπει να γίνει δεκτή, η εκκαλούμενη απόφαση να εξαφανισθεί, στη συνέχεια δε να εκδικασθεί και να γίνει δεκτή η αίτηση ακυρώσεως για τον βασίμως προβαλλόμενο λόγο της πλημμελούς αιτιολογίας της 4550/2000/31.10.2001 απόφασης κατεδάφισης ως προς το δασικό χαρακτήρα της έκτασης στην οποία έχει ανεγερθεί το αυθαίρετο κτίσμα.

Νόμος και Φύση

Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη
<https://nomosphysics.org.gr>
